

■ Dóci ellentétek, ármányok, viszályok Fogjunk össze a békeesség érdekében!

Fotó: Somogyi Károlyné

Csontig hatoló, fagyos szél süvített a kora esti félhomályban, így azután a himbálódzó utcai lámpák furcsa árnyfigurákat rajzoltak a fehér hótakaróra. Az emberek magukra „préselték” a kabátot, a sapkát, a sálát és szapora léteikkel haladtak uticéljuk felé. Ezen az estén Dócon minden út a Művelődési Házba vezetett. Falugyűlést hívott össze a polgármester úr, Belovai Pál.

rődött ki, sőt, a későbbi vitában ki is mondták: ők választották meg, négy évre, a vállalt feladatokat a megbízás végéig el kell végeznie.

Szakácsi Imre jegyző pénzügyi számolóját a polgárok

hozzászólásai követték. Először *Lele Ferenc*, Dóc díszpolgára mondta el, hogy a polgármester úr felkérésének eleget téve megírta Dóc község történetét, de nincs pénz a kiadására.

■ Nem volt jó újságíróknak lenni a hétfői falugyűlésen.

Belovai Pál polgármester kimondta: az újság sértette meg a falut. A trágyaszagra hivatkozással emelt ki pár mondatot a Délmagyarországban írottakból. Ekképpen is: „Mit akar ez a sötét falu, amelyiknek még villanya sincs?”

A hatás nem maradt el. A termet átfutotta az elégedetlenség moraja.

Arra az apróságra már senki sem figyelhetett, hogy a polgármesteri mondat nem található az eredeti írásban.

Dóci moraj

Emiatt muszáj megjegyezni: A kettős hatalom az óvodában címmel megjelenő riport az vezetőválasztás dóci képeit ecsetelte. Nem használt bántó, a falutól eltérő színeket, csupán az elmondottakból rakosgatott ráját közéletünk nagy vásznára.

Az olvasottakból szőtt polgármesteri következtetésből semmiképp se feltételezzük, hogy a falu szándékos hergelésének szánta *Belovai Pál*. Hihetjük, hogy nem volt más, mint hirtelen jött vezetői farkasvaktság.

Hiszen, Dócban látják, amit látnak, érznek, amit érznek... *Vincze József* például azt, hogy az iskolában remekül halad minden. Az újság nem jól írta, amit írt. A képviselőknek nincs igazuk, indokolatlanul támadják az iskola-vezetőt, aki, szerinte, remek ember, helyrehozta a falut. A

Vedrédi Balázné az önkormányzat munkájáról szólva kifejtette, hogy az iskola igazgatójának munkája felett a képviselő-testület ellenőrzési joggal bír, tehát értelemszerűen bele is avatkozhat a tanintézmény munkájába. Megjegyzést tett arra is, hogy a képviselő-testületi zárt ülésen elhangzottakat nem szabad a nyilvánosság elé tárni, mert az felzaklatja a szülőket, legalábbis, amikor az iskoláról van szó.

Összesen 23-an szóltak hozzá a polgármesteri számolójához, illetve mondtak véleményt az önkormányzat munkájáról és tették szavát a település ügyeit. Az iskola-óvoda és személyi kérdések mellett a községi „szeméttároló” ügye forróítottta fel a leginkább a kedélyeket. Egy feltehetően a szeméttárolóhoz közel lakó asszony igen indulatosan fejtette ki, hogy: „Azt írta az újságíró, hogy trágyaszagú a falu? Hát nem az? Jöjjenek el oda, ahol a rengeteg szemet, trágya van, majd meglátják!” Egy úr pedig arról is beszámolt, hogy a dóciak közül valaki a sertéstetemetek is a sze-

mettelepre vitte és ott felgyújtotta azokat, iszonyatos, penetráns büzzel árasztva el ezáltal a környékbeli utcákat. „Ha még egyszer möglátom, hogy valaki felgyújtja a szemetet, mög a malachullát, mögfogom az üstökét, mög én!”, mondotta végzetül, ami vegyes reakciót váltott ki a hallgatóságból. Persze, ez a probléma, úgy tűnik, csakis jóakarattal oldható meg, mert anyagi kere erre nincs. Ezt fejtette ki dr. Sipos Attila állatorvos is, aki a környezetvédelmi bizottság elnökeként próbál segíteni, de a fentiek hiányában, no, meg azért is, mert Dóc község nagyobbik része védett terület, nehéz megoldást találni.

A sok hozzászólás, megjegyzés után a polgármester úr emelkedett újfent szólásra. Leszögezte, hogy személyi kérdésekkel nem kíván foglalkozni, legyen vége az ellentéteknek és a közös érdekekért dolgozzanak együtt.

Ez volt a mondanivalója, üzenete az egész gyűlésnek is. De valójában az az úr fogalmazta meg legtömöbben ezt, aki azt mondta: Fogjunk össze a békeesség érdekében! Szerény véleményünk szerint is erre lenne most leginkább szüksége ennek a dolgos kezű emberek lakta, tiszta, rendezett településnek...

Kisimre Ferenc

polgármester pedig egyenest a legnagyobb díciak közül való. Kicsit az öndicséret szagát elhessintve jegyezte meg Tóth Mihályné – megerősítve az önkéntes tűzoltóparancsnok, a templom vigyázója észrevételével –, hogy trágyalé, döglött disznó, meg emberi ürülék kerül oda, ahova nem való.

Ezek után végképp nem tudni: az történik a faluban, amiről beszélnek, vagy azt beszélük, ami történt...

Majoros Tibor

Baka István író:

– Kényes helyzetben vagyok, mint mindannyian, akik az elmúlt években – éppen a rendszerváltásnak köszönhetően – rendszeresen szerepeltünk írásainkkal, személyes megnyilatkozásainkkal a Magyar Rádióban (abban a médiumban, ahol a hetvenes évek közepétől jó tíz esztendeig gyakorlatilag feketelistán voltam, *Dorogi Zsigmond* még a Tiszatáj-műsorokból is mindig gondosan kivágta a verseimet). Örültem, hogy végre, és gyakran megszólalhatok, s hogy annyi más, az enyémtől olykor gyökeresen eltérő „hangú”, világnézeti íróársam mellett, velük együtt.

De ennek most vége, legalábbis ami a „nagy” rádiót illeti – mert a szegedi stúdió függetlenségében még reménykedem. Ami Budapesten eddig folyt, azt felfoghattam egyszerű klikkharcnak, amit csak leplez az ideológiai máz, de ami most történik, az már egy elbizakodott, ellenvéleményt nem tűrő hatalom gögös önkénye. És ez eszmékkel igazolhatatlan (egyáltalán: a más eszmékkel nem társalkodó eszmék nem igazolhatók). A gondolatrendőrség minden formája elfogadhatatlan.

Csatlakozom íróársaimhoz, köztük az egzisztenciájában is fenyegetett *Balog Józsefhez*, és a helyzet tisztázásáig „ott fenn” én sem óhajtok szerepelni. Ugyanakkor, kellő garanciák mellett, továbbra is vállalom a szegedi stúdiót, mindaddig, amíg – többek

■ Írók a médiahelyzetről A legjobb részvétel: a kimaradás

között – a véleményszabadság elvét képviselő *Balog József* (is) a helyén marad. Szeged legyen szellemi életünk egyik végvára, (a hetvenes-nyolcvanas évek Tiszatája is az volt), ne adjuk fel önként, és ne áruljuk el semmilyen – hangsúlyozom: semmilyen – ideológia nevében!

Darvasi László író:

– Maradékalanul és igen szomorúan értek egyet *Balog Józseffel*, aki, mint rádiós szerkesztő, szakmailag érzi magát egyre lehetetlenebb helyzetben. Mert hiszen minden politikai és ideológiai függőségén túl a szakmáról van szó. A minuszos hírtől a hangjátékig van bajban a mondat. Ezek, úgy lehet, felhevült szavak. Csakhát a polgár, és ezzel így van bármilyen foglalkozású emberfia, mindig azt védi leghevesebben és a legelfogultabban, ami az övé. És a mondat, a rím, a versláb legelőször is az íróé, a költőé. Csakhogy mostanság épp ezen elsőség van megkérdőjelezve. Papír és toll közé betolni az ideológiai éket. Voltaképpen azt nem értem, hogy *Csücs László* rádiós alelnök, szerényen fogalmazva is szerencsétlen nyilatkozata után, melyben elégedettségét fejezte ki a magyar irodalom egy nagyon fon-

Az utóbbi időben jelentős magyar írók és költők szólaltak meg a lapokban, kifejezve, hogy írásaikkal és személyes megjelenésükkel nem kívánják szerepelni a Magyar Rádió és a Magyar Televízió műsoraiban. *Mészöly Miklós*, *Esterházy Péter*, *Nádas Péter*, *Zalán Tibor*, *Mándy Iván*, és még sokan. Úgy vélik: a politikai csaták a szólásszabadságot veszélyeztetik, s a hatalmi befolyás túllépte az elviselhetőségi szintet. Ebben a helyzetben tett közzé nyilatkozatát *Balog József* író, a Magyar Rádió Szegedi Stúdiójának szerkesztőség-vezető-helyettese, felkérve a hallgatókat, hogy a médiaelnökökhöz forduljanak kérdéseikkel: meddig tarthat még fenn ez a túlpolitikált hatalmi befolyás a rádióban és a televízióban, amelynek következtében a műsoroknak értékes irodalmi alkotásokat kell nélkülözniük. Az irodalmi bojkott és a szegedi rádiószerkesztő nyilatkozatának visszhangját keresve lapunkkal kapcsolatban álló íróktól kértünk nyilatkozatot.

tos és mérvadó csoportjának önelitása után, semmi korrekció nem történt. Hogy azért ez nem egészen így van. Hogy ez félreértés. Hát nem. Ott tartunk, egyfelől, hogy hatalmi pozícióból bármilyen marhaság elhangozhat, másfelől a protestáló, lett légyen akárki, le van sajnálva. *Balog József* pedig fölkészülhet, hogy *Csücs László* karácsonyi hangjátékaival szórakoztatja Szeged közönségét is. Istenem, milyen szép is lesz.

Podmaniczky Szilárd író:

– Az életben soha nem játszott szerepet a politika, mert olyan lehetetlennek tartom, mint a nullával való osz-

tást; ha pedig szorok velem, az eredmény mindig ugyanaz. Azt pedig téves előítéletnek tartom, hogy egy irodalmi művet a megjelenési helye minősíteni tud; az irodalmi mű önmagát minősíti, a szerzőt viszont a mű. Ugyanakkor teljesen megértem azokat az írókat, akik letiltották az írásaik közlését. Mi mást tehetnének egy ilyen tisztázatlan helyzetben, amikor egyesek rágalmaszásokban azt is fölhasználják, hogy az illető író hét évvel ezelőtt piros szalvétába csomagolta a főtt kukoricát az Állatker bejárata előtt. Szóval piszkos egy ügy, ami- ben, úgy látszik, a legjobb részvétel: a kimaradás. Nullával nem tudok osztani, osztom

viszont *Balog József* véleményét: ha az írói gesztusok mellett a hallgatók is megbombázzák a rádió vezetését, akkor számomra elképzelhetetlen a jelen műsorpolitika „csúcsrajrása”.

Ilia Mihály irodalomtörténész, egyetemi docens:

– Ami a rádióval és a televízióval történik, az politikai machináció, amelybe az irodalom szándéka ellenére belekeveredett. Nem baj – legalább megtudja, hogy itt, Kelet-Európában nem lehet olyan változás, amely az irodalom javát is szolgálja, és nem lehet olyan hatalom, amelyhez az irodalom odasimulhat. Bornírt dolognak tartom, hogy a rádió alelnöke örömet fejezte ki, amiért a tiltakozó írók nem szerepelnek a rádióban. Idők múltán erről az alelnökről csak annyi marad majd fenn, hogy örült *Mészöly Miklós*, *Bodor Ádám*, vagy *Zalán Tibor* távollétének.

A bojkottot a hallgatók fogják megszenvedni. De a tiltakozásnak más-más módjai vannak, és ha az irodalom egyik része ezt választotta, nem lehet eltérni miatt. Cserében a nyomtatott sajtóban még nagy a tér – egyelőre. Ami pedig *Balog József* fellépését illeti: megnyilatkozását bátornak és etikusknak tartom. Amikor kenyérkereső szerkesztői munkája és irodalmi elkötelezettsége folytán ilyen lelkiismereti kérdés elé állítják – akkor az ember nem maradhat szótlán.

Rigó Béla író:

– *Balog József* gesztusát

nagyra értékelem. Mindenki tudja: mit kockáztat. Sajnos, ma ilyen kockázatok nélkül már elesett volna a két médium.

Az írók önelitelt tiltakozásának céljával egyetértek. Fel kell hívni ország és világ figyelmét, mi történik a közszolgálati médiában. Úgy vélem, azért akarják ma néhányakba befojtani a szót, hogy az ő fizetésük szerint sikeredett választások után ezt mindenkivel meg lehessen tenni.

A tiltakozás módját már kevésbé szeretem. Én sajnálom *Máray Sándort*, aki egykor morális okokból törölte ki magát az öt megillető helyről a magyar szellemi életben. Valaha én is bojkottáltam, *Ilia Mihály* 1975-ös távozása után önkéntesen kivonultam a Tiszatáj lapjairól – át a gyermekirodalomba. Most ott, *Békés Pállal* együtt vallom, hogy a kilencvéseket hagyjuk ki ebből a küzdelemből. Számomra neveléses lenne, ha tilalmi listára tenném a „Nálatok laknak-e állatok”-at, vagy a „Trompi és a Tűzmanó”-t.

A média urairól és támogatóiról elég sokszor megírtam a véleményemet a Délmagyarország hasábjain is. Nem tudom, megéri-e a hatalomváltást, vagy gazdájuk fogja-e őket heteken belül kikérgetni. Ha netán maradnak, és az utólagos leszámolás során én is feljutnék egy immár nem önkéntes tilalmi listára, ezt megtiszteltetésnek tartanám.

De önként nem segítek nekik.